

O charismatu Školských sester sv. Františka

Pokud chceme hlouběji pochopit charisma Školských sester sv. Františka, je třeba se zamyslet nad duchovní Matkou a zakladatelkou Kongregace Antoníí Františkou Lamplovou a pilíři jejího duchovního života. Jsou to především:

- Hluboké spojení s Bohem
- Františkánská služba

Antonie Lamplová žila v době, kdy byla společnost ovlivněna myšlenkami osvícenství a stále sílícím ateismem. Viděla nutnost výchovy a vzdělání širokých vrstev obyvatelstva, především chudých dívek, a tím i celé křesťanské společnosti. Bylo jí jasné, že ani nejschopnější člověk nedokáže v této společnosti mnoho, je-li sám. Antonie Lamplová milovala Boha celým svým srdcem a chtěla mu sloužit v Církvi na poli vzdělávání a výchovy. Byla také nadšenou následovnicí svatého Františka, a tak podle Řehole Třetího řádu sv. Františka založila řeholní společenství, které mělo uskutečnit její touhu: Spojit kontemplativní způsob života s činností, a tak vyučovat a vychovávat mládež.

Společenství, které založila, se značně lišilo od ostatních řeholních kongregací té doby. Toto nové společenství bylo zcela zasazeno do reálného života. Po vzoru sv. Františka se sestry řídily jen několika základními pravidly a zásadami, týkajícími se disciplíny. Antonie Lamplová přijímá řeholní jméno Františka a chce spojit kontemplativní život s apoštolským. Základem její komunity je františkánská spiritualita, láska k Církvi, poslušnost, hluboká pokora a ochota sloužit. Jak pozdější události ukázaly, byla Antonie schopna ustoupit až do krajnosti, jen aby neohrozila jednotu společenství.

Ještě předtím, než dospěla k rozhodnutí založit společenství Bohu zasvěcených sester, žila Antonie Františka Lamplová několik let se svými společnicemi učitelkami podle řehole Sekulárního františkánského řádu. Základem jejich života bylo pokání a obrácení. Úplné a stálé dávání se Bohu. Ze zkušenosti jejich společného života se pak zrodila myšlenka na založení nového řeholního společenství.

Antonie Františka kladla důraz na svobodu a osobní odpovědnost. U sester se spoléhala více na vnitřní vedení Kristem než na vnější formy a praktiky. Byla si plně vědoma toho, že to byl pružný františkánský život, který jí a její společnice uschovil přizpůsobit se potřebám doby. Přála si, aby život v duchu Třetího řádu sv. Františka zůstal poutem jednoty společenství.

Celou svou bytost zasvětila překrásnému povolání vyučovat, avšak přitom si byla vědoma, že vyučování neznamená jen vzdělávat, ale mnohem těžší a důležitější úkol: vychovávat děti. Časem dozrává k poznání, *"že i když jsme byly původně založeny pro vyučování, jsme také připraveny na každý úkol, který by od nás Církev vyžadovala"*.

"Posvěcuji se za ně." Tato slova Kristova byla pro ni závazná. O svatost a spojení s Bohem mají sestry usilovat nikoli kvůli sobě samým, ale pro úkol, který si vytyčily. *"Musíme být opravdu pokorné, docela malé před Bohem, aby nás vzal do svých všemohoucích rukou a tak s námi děti vychovával."*

To přece víme, že požehnání musí přijít shůry, od Otce světél, jakmile na to zapomínáme, nalezneme jen samy sebe a všecko pokazíme."

Této úloze též bylo podřízeno uspořádání klauzury. Mají-li sestry vychovávat děti, pak se nemohu uzavřít vnějšímu světu. Řeholní oděv má být takový, aby sestrám nebyl na překážku v činnosti. Vycházejí-li, nemají být nápadné, nemají se příliš odlišovat od druhých. Všechno má svědčit o chudobě a prostotě.

Antonii Lampelové bylo jasné, že tento způsob klášterního života není snad nějaké ulehčení proti již dříve existujícím formám. *"Náš způsob života není snadno pochopitelný a ještě nesnadněji uskutečnitelný. Většina žadatelek sní o klášterním tichu a ústraní, obává se však přísnosti Karmelu. Domnívají se, že to u nás bude snadnější. Když však přijdou, uvidí, že se dostaly z deště pod okap'!"*

"Osvojit si umění být uprostřed práce, hluku a křiku dětí neustále ve spojení s Bohem vyžaduje mnoho úsilí a ne všechny se tomu naučí. Ustavičné vnitřní spojení s Bohem, které neustává ani při péči o děti a při domácí práci, je sestře našeho řádu nejvyšší potřebné. Ale s bolestí musím pozorovat, že je řídkým případem, že přijímáme kandidátky, které tohoto ducha pochopí."

Svým příkladem uměla Matka Antonie Františka nadchnout svoje sestry k životu v chudobě a odříkání. Sestry neodmítly žádné dítě pro chudobu. Komu není obtížné mírné školné, zaplatí je, a kdo na ně nemá, je od něho osvobozen. I v penzionátě byly dívky, někdy každá třetí, vychovávány bezplatně. K tomu přibýly děti v opatrovně, o něž se pečovalo celý den (na přání biskupa připojily sestry hned v prvním roce ke své škole dětskou opatrovnu). To bylo možné jen proto, že se sestry uskromnily na nejvyšší míru v bydlení i ve stravování.

"Většinu svého času se musíme věnovat dětem a tak máme málo příležitosti pobývat v cele nebo v kostele. Proto se musíme snažit o vnitřní jednotu s Bohem. Úloha Školských sester je těžká a jen s velikou láskou k Bohu je možné pracovat uprostřed hlučících dětí a zůstat přitom vždy trpělivá a laskavá. Chudoba a služba vyžadují ustavičnou obět každé sestry, zvláště když chceme vyhovět biskupovi a přijmout třicet dětí navíc ještě v předškolním věku. Když jsme se to rozhodly udělat, bylo to možné jen tak, že se sestry uskromnily co se týká bytu i celkového životního stylu. Snášely všechno opravdu radostně."

Představa řeholního života podle Antonie Františky Lamplové se opírala především o osobní odpovědnost. Její postoj k chudobě, ke klášteru a k závazku slibů byl jiný, než měly komunity této doby. To však byla součást jejích darů od Boha. Žádala osobní svobodné rozhodování. Toto "svobodné rozhodování" bylo v podstatě františkánskou metanoiou. Antonie hluboce zakořeněna ve františkánském duchu byla přesvědčena, že svobodně prokazovaná láska je těžší pokání, protože vyžaduje vnitřní sílu ke stálému obrácení než vnější přizpůsobení se pravidlům.

Popis začátků Kongregace ve Slatiňanech za Matky Hyacinty je podobný jako v Grazu. Sestry Zahálkové chtěly rozšířit činnost Kongregace také ve své vlasti, chtěly také zde poskytnout náboženskou výuku a výchovu dětem a mládeži. Matka Hyacinta dokázala spojit odvalu s pokorou a mateřskou láskou. Zůstala věrna poslání Kongregace vyučovat a vychovávat, ale věnovala se také jiným sociálním službám podle potřeb Církve. V této nové, nezávislé větvi Kongregace věrně zachovávala chudobu a společný život, usilovala o františkánskou jednoduchost a otevřenost. Zdůrazňovala jednotu kontemplativního a apoštolského života.

Školské sestry sv. Františka podle tradice Antonie Lamplové a Matky Hyacinty mají hlásat svým životem: *"Jsem zde pro vás!"* Ve slově "vás" myslí na Pána, na Boží lid a Církev vůbec. Kdekoliv se sestra nachází, ve třídě, v úřadě, v kychyni, v nemocnici ... ať překypuje zdravím, nebo když umírá, stále může konat dobro v tomto světě. Školská sestra má usilovat o jednotu se svým Pánem a stále zmenšovat sebe, aby mohl růst On.

Antonie žila evangelijní chudobu, obětovala se a radostně sloužila. Když nemohla působit přímo ve výchově nebo ve škole, její poslání vychovatelky pokračovalo a ona působila v duších milostí své přítomnosti.

Takovéto vyučování přítomností můžeme připodobnit Ježíši v Eucharistii. Ježíš nebyl umlčen, když ho jeho oběť a utrpení zbavilo možnosti vyučovat, kázat a "aktivně působit". On jen změnil způsob působení. Dal nám na oltář a do svatostánků Eucharistii, která nám ustavičně připomíná: "Nepadne-li pšeničné zrno do země a neodumře, zůstane samo. Odumře-li, přinese bohatou úrodu."